

همايون ارشادی
در گفت و گو با همدلی:
سینمای ایران دارد
در جهان می درخشد

شهر

روزنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

دکتر فرهاد سیف،
در گفت و گو با همدلی:
سویه‌های جدید در پی
جوامع کمتر واکسینه شده

سال ششم - شماره ۱۷۷۴ - صفحه ۸ - قیمت ۲۰۰۰ تومان

چهارشنبه ۲۴ شهریور ۱۴۰۰ - ۸ صفر ۱۴۴۳ - ۱۵ سپتامبر ۲۰۲۱

سه‌م‌خواهی از دولت رئیس‌ی به ریاست میز برجام رسید

چهره مبهم سیاست خارجی

نمایندگان مجلس در تصمیم‌گیری‌های مهم مشارکت نمی‌کنند:

انقلابیون کم‌کار

تصویر: فرانسه

هواداران دولت‌های روحانی و رئیس‌ی موضوع تازه پیدا کردند

جدال بر سر امتیاز واردات واکسن

همدلی | در حالی که روند واکسیناسیون در کشور سرعت گرفت و برخی آمارها خبر از کاهش آمار ابتلا و مرگ و میر می‌دهند و آن را نتیجه تسریع در واکسیناسیون می‌دانند، اما در میان گروه‌های سیاسی در این باره جدالی در گرفته است. هواداران دولت جدید رکورد روزی دو میلیون واکسن تزریق شده را حاصل تلاش دولت روحانی می‌دانند و البته معتقدند که دولت واکسن در فاجعه مرگ و میر یکی دو سال اخیر مقصر است. حتی برخی نیز با تکرار درخواست محاکمه روحانی این بار به «تعطل در خرید واکسن» را نیز به آن اضافه کرده‌اند.

← ترجمه

۱ چرا فعلا به دُز سوم واکسن نیاز نداریم؟

← کوناگون

- ۱ بیضایی؛ هویت سینمای ملی
- ۲ بدرالملوک امام، مادر خیر به‌های ایران
- ۳ روزی که صادق قطب‌زاده اعدام شد
- ۴ حامد شیخی؛ در تئاتر، مشکل کمبود تماشاگرنداریم
- ۵ کلاهداری به نام سریال «سلمان فارسی»
- ۶ پوتین به قرظینه می‌رود

همدلی از بی‌اثر کردن مهریه در تعاملات زوجین گزارش می‌دهد

خیز مجلس برای تعیین سقف «مهریه»

همدلی | در جوامعی که نابرابری‌های جنسیتی وجود دارد، قوانین رسمی و هنجارهای عرفی و فرهنگی نیز به کمک جنس غالب می‌آیند و نابرابری‌ها را عمیق‌تر می‌کنند. بسا این حال در این جوامع نیز در مواردی اندک سهمی هر چند ناچیز برای جنس مغلوب در نظر می‌گیرند تا در آن نابرابری عمیق با موازنه‌ای هر چند اندک حفظ شود تا سیستم به طور کلی واژگون نشود و آن سهم اندک کورسوی امیدی باشد برای نبریدن، دست نکشیدن و ادامه دادن جنس مغلوب. می‌توان بحث «مهریه» در جامعه ایران را همان سهم اندک در یک جامعه نابرابر تعبیر کرد.

صنعت لوازم خانگی قربانی انحصاری دیگر

زهر اشجاعتی: معاونت زنان جدی گرفته نمی‌شود

افزایش احتمال دریافت مطالبات ایران از عراق

فشار بر بایدن برای احیای سریع برجام

← یادداشت

توجه به گور و وحدت ملت ایران و جمهوری آذربایجان

علی ملایری
کارشناس مسائل قفقاز
اربعین زمانی برای همدلی و اتحاد ملت ایران و جمهوری آذربایجان است. همه تلاش‌هایی که در طول سال برای تفرقاتی بین عاشقان اهل بیت (ع) و دوستان امام حسین (ع) انجام می‌شود، در این دو ماه و مناسبت‌های آن نقش بر آب می‌شود. این ظرفیت فنیابپذیر ضامن تقویت پیوندهای مشترک ایران و جمهوری آذربایجان بوده و خواهد بود. اما در مقابل افزایش تلاش‌های تفرقاتگانه برخی برای حاشیه‌سازی و انحراف افکار عمومی دو کشور در همین دو ماه هستیم. آن‌گونه که به نظر می‌رسد در تقویم کاری برای این ایام برنامه‌ریزی شده است. دست‌هایی در کار است ملت امام حسین (ع) را هم دور نگاه دارد و آن‌ها را نسبت به هم بدبین کند. مناسفانه بحران در منطقه قفقاز و اختلافات جمهوری آذربایجان - ارمنستان نیز بهانه مورد نیاز برای این گونه فعالیت‌ها را فراهم می‌کنند. قفقاز، زخم قریب‌مهم‌ترین عامل واگرایی منطقه و مداخله خارجی شده است. در سال ۲۰۲۱ زمانی که نیروهای ارتش جمهوری آذربایجان می‌رفتند تا به غائله قریب‌مهم‌ترین عامل واگرایی منطقه و مداخله خارجی شده است. در سال ۲۰۲۱ زمانی که دست‌هایی در کار برای حفظ مناقشه قریب و نگاهداشتن استخوان لای زخم هستند. رژیم صهیونیستی، کشورها و جریان‌هایی که به ادامه مناقشه قریب و جنگ جمهوری آذربایجان - ارمنستان برای توجیه حضورشان در منطقه نیاز دارند، هر یک به نحوی در ناتمام گذاشتن حل مسئله قریب نقش داشتند. شکی نیست که دست‌هایی در کار است تا تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان مخدوش و این کشور در سایه جنگ باقی بماند. اگر با بصیرت به صحنه نگاه کنیم متوجه خواهیم شد کسانی که چنین سیاستی را تعقیب کردند همان‌هایی هستند که دنبال جدایی ملت ایران و جمهوری آذربایجان هستند و به قول نظامی کنتوری در زیر آب هم آتش‌تیزی می‌کنند و برای تخریب ایران در افکار عمومی مردم جمهوری آذربایجان کوتاه نمی‌آیند. جمهوری اسلامی ایران به عنوان کشور همسایه جمهوری آذربایجان و ارمنستان در خلال سی سال گذشته خسارت‌های مادی و معنوی بسیاری بلات مناقشه قریب تحمل کرده است. با این حال ایران سعی کرده با حفظ مواضع اصولی به حل و فصل نهایی مسئله کمک کند. رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران در سخنرانی مهم که در جریان جنگ اخیر قریب ایراد کردند به صراحت اعلام داشتند که «این درگیری نظامی باید هر چه زودتر تمام شود البته همه سرزمین‌های آذربایجان که به وسیله ارمنستان تصرف شده باید آزاد شود و به آذربایجان برگردد.» تا یکید ایران بر تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان و احترام به مرزهای شناخته شده و انعقاد قرارداد صلح بین طرفین و ایجاد شرایط امن برای زندگی همسایگان، از عناصر موضع ایران در مسئله قریب و شرط لازم برای موفقیت سیاست همسایگی ما در منطقه قفقاز است. بدون شک تا زمانی که قرارداد صلح پایدار بین باکو و ایروان امضا نشود، ایران مستیزی در جمهوری آذربایجان ادامه خواهد داشت و زمینه برای بازی دشمنان ایران در این کشور فراهم خواهد بود. مقامات باکو با بهانه جنگ با ارمنستان بر گسترش روابط با رژیم صهیونیستی تأکید و پای رژیم را که جرئت اشغالگری، کشتار و توطئه و اغفال است به مناطق مرزی ایران باز می‌کنند. این روزها بار دیگر شاهدیم که برخی از عناصر معلوم‌الحال مخالف دوستی دو ملت برادر، در شمال ارس چشم‌ها را بسته و دهان را باز کرده و بر طبل تفرقه می‌کوبند. مواضع رسمی و تلاش همه جانبه ایران برای استقرار صلح پایدار مبتنی بر «بازگرداندن تمام سرزمین‌های جمهوری آذربایجان به این کشور» را نادیده گرفته و روز روز موضوعی را برای تفرقاتی و افترا زدن بهانه می‌کنند.
ادامه در صفحه ۵

← یادداشت

پیامدهای مدرنیته و ایدئولوژی‌های رادیکال در خاورمیانه

عبدالله سپهری
نماینده ادوار مجلس
بدون تردید آثار و عواقب مدرنیته و ایدئولوژی‌های رادیکال به مانند دلبه یک شمشیر و در دو جهت مخالف تمام ابعاد زندگی ملل جهان و به ویژه مردم خاورمیانه را تحت تأثیر قرار داده است.
در این یادداشت تلاش می‌شود تا ضمن استناد به پاره‌های اثزوری‌های علمی در حوزه مدیریت و علوم انسانی، تجربیات و برداشت‌های نگارنده، پیامدهای مدرنیته و ایدئولوژی‌های رادیکال به تفکیک ارائه شود.
الف- پیامدهای مدرنیته
به منظور تبیین و تجزیه و تحلیل آثار و عواقب مدرنیته در ایران و خاورمیانه بیان و تفکیک دوره‌های تاریخی ضروری به نظر می‌رسد، تاریخ انسان مجموعه وقایعی است که در طول زمان برای انسان رخ داده است و تاریخ انسان باستان با اختراع خط آغاز شده است اما با صرف نظر از بیان تقسیمات متعدد سه دوره رشد و توسعه شامل: ۱- پیشامدرن ۲- مدرن ۳- پسامدرن مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. عصر پیش مدرن شامل دوره رنسانس در اروپا و از قرن ۱۶ تا حدود سال ۱۷۵۰ میلادی و قبل از آن است. عصر مدرن که محور بحث ماست پس از رنسانس از دوره روشنگری و انقلاب صنعتی اروپا آغاز می‌شود که ویژگی‌های بارز آن اعتدالی فردیت و نقد سنتها، آزادی‌های فردی و ادعای مالکیت بر طبیعت، جدایی دین از دولت استناد به نظریات گالیله و نیوتن توأم با انقلاب‌های علمی و صنعتی در غرب است که بدون تردید پس از انقلاب صنعتی با پیشرفت علوم و فنون و ظهور مدیریت علمی توسط «تیلور» و همکارانش و سپس با نظریه بروکراسی «ماکس وبر» موجب افزایش کارایی و بهره‌وری و تولید در نهایت با رشد سریع دانش و تکنولوژی و افزایش رفاه، منجر به تحولات روزافزونی در زندگی فردی و اجتماعی کشورها می‌شود. در حقیقت در عصر مدرنیته سبک و سیاق زندگی سنتی و طبیعی پیش مدرن با توسعه صنعت و تکنولوژی به زندگی ماشینی مبدل شد. تردیدی نیست به موازات افزایش آگاهی و آزادی و ارتقای سریع رفاه و امکانات مدرن و پیشرفته، اما سنتها و ارزش‌های انسانی جهان سوم به‌ویژه در زمان حاضر تا مرز نابودی پیش برده است. بحث «لیبرالیسم» دکتر علی شریعتی و بخصوص فیلم «عصر جدید» چارلی چاپلین به وضوح به آثار مخرب فرهنگ‌پذیری و از خودبیگانگی در عصر مدرنیته دلالت دارد.
س و انجام عصر پست مدرن بنا به ضرورت به منظور تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف عصر مدرنیسم در ملل و جوامع پیشرفته ظهور و بروز یافته است. کشورها می‌توانند به پیشرفته که صاحب اصلی و منشأ مدرنیته هستند، با ورود به عصر پست مدرن ضمن برخورداری از مواهب، آزادی‌ها، رفاهیات و زندگی مدرن عصر مدرنیته و بلکه با تلاطم رشد و توسعه دانش و تکنولوژی این دوره، اما با رجوع به ارزش‌ها و سنت‌های عصر پیش مدرن اصالت و فرهنگ و هویت خود را بازآفرینی کرده‌اند. بنا براین مقصد و هدف عصر پست مدرن ترکیبی از مزایا و محاسن دو دوره تاریخی پیش مدرن و مدرن است ضمن آنکه فاقد ضعف‌های آنهاست.
اما بخش غلیظی از مردم خاورمیانه و ایران بدون درک و شناخت مبانی و فلسفه عصر مدرنیسم و صرفاً در نقش وارد کننده و مصرف کننده فرهنگ و کالا و تکنولوژی ساخته و پرداخته کشورهای توسعه یافته، مدعی روشنگری و مدرن بودن هستند؛ حال آنکه بعضاً فرهنگ و اصالت و سنتها و ارزش‌های غنی خود را فراموش و انکار می‌کنند و در عین حال فاقد مبانی و زیر ساخت بهره‌بردار از فرهنگ و تکنولوژی وارداتی هستند. با تأمل در رفتار و سبک زندگی مردم این کشورها و مقایسه آن با ممالک توسعه یافته به وضوح این پارادوکس‌ها و خلاها و از خودبیگانگی‌ها قابل مشاهده است. بسیاری از مردم بخصوص اقشار جوان و میان سال به‌ویژه در کلانشهرها از سخن گفتن به زبان مادری و از پوشیدن لباس اصیل اجداد خود شرمنداند.
ادامه در صفحه ۵

← یادداشت

کیفیت واکسن خط قرمز باشد

محمد رضا محبوب‌فر
کارشناس حوزه سلامت
درخواست‌ها از قوه قضائیه درباره تحقیق و تفحص در خصوص واردات واکسن کرونا بالا گرفته است. علی‌خضریان، نماینده تهران و سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ مجلس طی یادداشتی در یکی از روزنامه‌های اصول‌گرا، مقامات دولت قبل از جمله مدیران وزارت بهداشت و درمان و سازمان نظام پزشکی کشور را به سیاسی کردن مسئله واردات واکسن متهم کرده است و از دادستان کل کشور خواسته است که این مسئله را پیگیری کند. حجت‌الاسلام موسی غضنفرآبادی، رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز پیشنهاد مشتابی در خصوص تفحص از عدم واردات واکسن در دولت قبل مطرح کرده است. او گفته لازم است تا مجلس درباره روند واردات واکسن و داروهای کرونا در دولت گذشته تحقیق و تفحصی داشته باشد. غضنفرآبادی با اشاره به این که در دولت گذشته برخی وارد نشدن واکسن کرونا را به FATF ربط می‌دانند، می‌افزاید: قطعاً شاهد از آغاز یک ششم بیماری این بار در استان‌های شمالی کشور خبر می‌دهد. اکنون دولت گذشته کارشکنی‌ها و بی‌برغبی‌هایی در برخی زمینه‌ها وجود داشته است. در حالی که خبرها در رسانه‌های ایران چه اصلاح‌طلب و چه اصول‌گرا از ادامه روند کاهش آمار کرونا هم‌زمان با تشدید سرعت واکسیناسیون حکایت می‌کنند و از وضعیت واکسیناسیون کشور تحت عنوان «واکسن سریع و فوری و انقلابی» و «گام تحولی در کنترل کرونا» یاد می‌شود، شواهد از آغاز یک ششم بیماری این بار در استان‌های شمالی کشور خبر می‌دهد. اکنون روند کرونا در استان مازندران افزایش معناداری بعد از یک هفته روند کاهش تعداد ابتلا و مرگ روزانه پیدا کرده است. از طرفی، سرعت واکسیناسیون در کشور به این دلیل شدت یافته است که جبرایی برای عقب افتادگی ۲۰۰ روزه کشور در برنامه واکسیناسیون جهانی باشد. این که تعداد مبتلایان و مرگ‌های غم‌ناک واکسیناسیون کاهش پیدا نمی‌کند یا کشور به طور متوالی گرفتار موج‌ها و بیک‌های متدب بیماری می‌شود به این دلیل است که اولاً شتاب واکسیناسیون دیر هنگام بوده است و ثانیاً واکسن‌های وارداتی به کشور مخصوصاً واکسن سینوفارم و واکسن ایرانی موجود روی گونه‌های دلنا و لامبدا تأثیر گذاری کمی خواهند داشت. در حال حاضر حتی کشورهای دنیا که واکسن‌های معتبر خارجی از نوع فایزر و مدرنا تزریق کرده‌اند گرفتار ویروس‌های جدیدتر کرونا شدند و در حال تزریق از سوم و برنام‌ریزی برای در چهارم هستند. بنابراین در ایران بعد از پایان واکسیناسیون و تزریق کامل دو دز واکسن باید به فکر واردات دز سوم و چهارم واکسن به کشور بود. حالی، نادر توکلی، معاون درمان ستاد کرونا اعلام داشته برنامه واکسیناسیون در ایران حداقل باید تا ۲ سال آینده انجام شود و در واقع بین ۶ تا ۹ ماه یک بار، کل کشور باید واکسینه شوند، که تاکنون دز یادآور و تقویتی برای واکسن‌های چینی و ایرانی استفاده شده در کشور تعریف نشده است. طبق اعلام معاون فنی گمرک ایران، ارزش حدود ۴۹۸ میلیون دز واکسنی که تاکنون وارد کشور شده حدود ۴۲۱ میلیون دلار است و با توجه به کیفیت ایمنی‌زایی واکسن‌های وارداتی به کشور و واکسن‌های داخلی به نظر می‌رسد کشور از نظر پیدایش ایمنی جمعی در جمعیت کشور با چالش‌های جدی در آینده مواجه شود و مجبور به صرف هزینه دوباره و این بار در خصوص واردات واکسن‌هایی به کشور شود که دز سوم و چهارم و دزهای تقویتی برای آن تعریف شده باشد. واکسن‌های فعلی هم که این روزها مورد استفاده قرار می‌گیرند امکان ترکیب با واکسن‌های فایزر و مدرنا و استرازنکا در آینده را نخواهند داشت و لاجرم می‌باید واکسیناسیون را تجدید کرد. بنابراین با توضیعی که از شرایط واکسیناسیون در کشور رفته، باید وضعیت کشور در خصوص کیفیت واکسن‌های وارداتی و داخلی راستی‌آزمایی شود و تمامی جمعیت واکسینه شده و واکسینه نشده را تحت نظر داشت و سپس صحبت از بازگشایی‌ها به ویژه مدارس و دانشگاه‌ها کرد. بنابراین نخستین کشور دنیا از نظر آلودگی به کرونا و ابتلا و فوت از نظر جمعیت است. طی دو هفته واردات واکسن به کشور حتی واکسن استرازنکا که ایمنی‌زایی بالاتری داشته و می‌تواند در مقابل سویه‌های جدید ویروس موثرتر عمل کند به قدر کافی وارد نشده است، به طوری که اکنون مردم و گروه‌های هدفت واکسیناسیون ساعت‌ها در صف می‌مانند، سپس به آنها اعلام می‌شود که واکسن استرازنکا موجود نیست.
ادامه در صفحه ۴

← یادداشت

باید و نباید‌های موضع ایران در مقابل حوادث افغانستان

دکتر سیف‌الرضا شهبازی
کارشناس سیاسی
چندی قبل و قبل از سقوط دولت جمهوری اسلامی افغانستان، تعدادی از رهبران طالبان به تهران سفر کردند و این سفر همراه بود با ملاقات و گفت‌وگو با برخی از مقامات جمهوری اسلامی ایران؛ از مواد مذاکرات اطلاع دقیقی در دست نیست و بر سر چه موضوعاتی توافقاتی حاصل شد و چه مسائلی لاینحل باقی ماندند در برده‌ای از ابهام قرار دارد؛ بهتر آن بود در همان زمان و بدون فوت وقت، اجلاس سه‌جانبه بین جمهوری اسلامی ایران و دولت وقت افغانستان و رهبران طالبان و ترجیحاً چهار جانبه و با حضور پاکستانی بر گزار می‌شد و در این اجلاس تهران تأکید می‌کرد که دولت «محمد اشرف غنی» طالبان را در حکومت شریک کند و دولت مشارکتی تشکیل شود و این دولت، پیگیر اخراج آمریکایی‌ها از افغانستان باشد و در پی آن، صلح و آرامش بر این کشور حاکم شود و از فروپاشی دولت وقت جلوگیری به عمل آید. به هر حال این اجلاس اتفاق نیفتاد تا این که دولت جمهوری اسلامی افغانستان با فرار «محمد اشرف غنی» از کابل، از هم پاشید و طالبان بر افغانستان حاکم شدند و در پی آن موجی از اعتراضات مسلحانه به حاکمیت طالبان در افغانستان از دره «پنجشیر» برخاست؛ اگر چه زودتر از آن که تصور می‌شد پنجشیر به تصرف طالبان درآمد، ولی اکنون هسته‌های مقاومت و به صورت پراکنده در نقاط مختلف پنجشیر شکل گرفته و جریان دارد. با این حال آینده افغانستان نامشخص است و قطعاً هر اتفاقی در افغانستان از آنچه که تاکنون رخ داده یا در آینده رخ دهد، با امنیت در مرزهای شرقی ایران و حتی امنیت داخلی ایران در ارتباط مستقیم و غیرمستقیم قرار دارد. حوادث جاری و ساری در افغانستان نمی‌تواند با عکس‌العمل‌هایی از سوی دولت جمهوری اسلامی مردم ایران همراه نباشد؛ نکته‌ای که در درجه نخست اهمیت قرار دارد برقراری صلح و امنیت و ثبات در افغانستان است، زیرا هر ناامنی و بی‌ثباتی در این کشور می‌تواند بر کل کشورهای همسایه افغانستان تأثیرات منفی بر جای بگذارد و از این نظر است که وزیران خارجه کشورهای همسایه افغانستان با دیدگاه‌های متفاوت و بعضاً متضاد دعوت یکن را پذیرفتند و قبول کردند در اجلاس مجازی به اوضاع افغانستان بپردازند تا بتوانند آرامشی حتی در این کشور متلاطم برقرار کنند و از تسری ناآرامی به دیگر کشورهای جلوگیری کنند؛ اکنون در ایران دو دیدگاه وجود دارد: یک دیدگاه مبتنی بر این که طالبان تغییر کردند و با بیست سال گذشته تفاوت دارند، به صورتی که به اعتقاد آنها می‌توان با دولت طالبان همکاری کرد. دیدگاه دوم، معتقد است طالبان همان طالبان است و تغییر ماهوی نکرده و شاید و بعد از استقرار و قدرت‌گیری برای ایران مزاحمت ایجاد کند، پس لازم است اکنون از حاکمیت آنان به هر نحو ممکن در افغانستان جلوگیری کرد. هر کدام از طرفداران دو دیدگاه فوق برای خود دلایلی دارند، اما به نظر نگارنده آنچه که باید برای هر دو طرف مورد اعلان نظر جدی قرار گیرد موارد زیر است: ۱- ایران تلاش کند بر اساس منشور سازمان ملل از هر گونه مداخله در امور سایر کشورها و خصوصاً کشورهای همسایه خودداری کند، زیرا دخالت امروز می‌تواند مجوزی باشد برای دخالت حکومت آینده افغانستان و دیگر کشورها در امور داخلی ایران. ۲- بدون آن که شایبه دخالت ایران در امور داخلی افغانستان ایجاد شود، ایران به عنوان کشوری قدرتمند در منطقه راحل‌های منطقی و اصولی و بر اساس فرهنگ و اقوام مختلف افغانستان در جهت مشارکت در قدرت به دولت‌مردان و احزاب افغانی پیشنهاد کند تا اختلافات کاهش یابد و هر چه سریعتر در این کشور امنیت برقرار شود. ۳- حمایت شیوخ از هر کدام از دو طرف درگیری در افغانستان که از یک سو شامل طالبان است و از دیگر سو جبهه مقاومت ملی را در بر می‌گیرد، مواضعی ناصواب برای تهران در آینده در پی خواهد داشت.
ادامه در صفحه ۵